

**UCHWAŁA NR XXXIII/183/2017
RADY GMINY KROŚNICE**

z dnia 31 stycznia 2017 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Krośnice w roku 2017**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2016.446 ze zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2016.487) Rada Gminy Krośnice uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice na 2017 rok, zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Krośnice

Piotr Morawek

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE KROŚNICE NA ROK 2017

I. Wprowadzenie:

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice na 2017 rok, zwany dalej „Programem” określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2016.487), zwanej dalej „ustawą”.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzona jest realizacja wskazanych działań jest **gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych** (art. 4¹ ust. 2). Zadania ujęte w gminnym programie są **inicjowane przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych** (art. 4¹ ust. 3), powołaną przez wójta, natomiast **realizatorem programu, zgodnie z postanowieniami wynikającymi z zapisu w art. 4¹ ust 2, jest Urząd Gminy Krośnice.**

Przy opracowywaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2017 roku Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W gminnym programie odstąpiono od ujmowania zadań związanych z przemocą, gdyż przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach został opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2017.

II. Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice.

Cele i zadania określone w GPPiRPA w 2017 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz zgodne z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Sformułowano je uwzględniając dotychczasowe doświadczenia związane z realizacją Programu w latach ubiegłych.

Cele programu:

Nadrzędnym celem programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z piciem alkoholu na terenie gminy oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych.

Cele strategiczne w tym zakresie to:

1. wspieranie rozwoju programów i działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
2. podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, nauczycieli i pedagogów,
3. upowszechnienie metod edukacji publicznej podnoszących wiedzę o szkodliwości nadużywania alkoholu oraz możliwościach uzyskania wsparcia,
4. organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
5. wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom i organizacjom prowadzącym działalność profilaktyczną poprzez organizowanie różnorodnych form pracy edukacyjnej, opiekuńczo-wychowawczej, aktywizującej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży oraz w rodzinach,
6. zwiększenie skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych,
7. wspieranie alternatywnych metod spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017 określa ogólne założenia organizacyjne i formy służące osiągnięciu powyższych celów.

III. Analiza sytuacji występowania problemów alkoholowych w Gminie Krośnice.

1. Diagnoza problemów alkoholowych występujących w Gminie Krośnice:

Dane z Policji, określające stan porządku publicznego na terenie gminy w odniesieniu do roku ubiegłego, stanowią porównywalny wskaźnik odnotowanych zdarzeń popełnionych pod wpływem alkoholu:

Lp.	Stan problemów	Rok 2015	Rok 2016
1	Ilość osób doprowadzonych do Komendy Powiatowej Policji do wytrzeźwienia	12	11
2	Ilość wniosków do Prokuratury o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego	6	7
3	Ilość wszczętych postępowań przygotowawczych dot. przemocy w rodzinie	6	5
4	Ilość nietrzeźwych kierującymi pojazdami	44	36
5	Ilość interwencji w stosunku do osób nietrzeźwych w tym: nietrzeźwych nieletnich	66 1	56 1
6	Ilość interwencji domowych: w tym: procedura Niebieskiej Karty, ilość nietrzeźwych sprawców przemocy domowej	63 21 17	78 26 26

W 2016 roku przeprowadzono Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych. Diagnoza i analiza problemów społecznych jest podstawą opracowania celów głównych, szczegółowych i konkretnych zadań Programu.

W celu diagnozy zagrożeń społecznych na terenie gminy przeprowadzono badanie ankietowe, które objęło trzy wybrane grupy mieszkańców gminy. Łącznie w badaniu wzięło udział 263 respondentów: dzieci i młodzież szkolna, dorośli mieszkańcy gminy oraz sprzedawcy alkoholu.

Celem było przedstawienie problemów społecznych dotyczących gminę Krośnice w odniesieniu do opinii mieszkańców z terenu gminy: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz sprzedawców napojów alkoholowych. Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzenie badania oraz analiza zebranych ankiet umożliwiło:

- rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postawy względem wybranych zjawisk i zagrożeń społecznych,
- zapoznanie się z problemami uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjalnej, szczególnie ich postaw i doświadczeń związanych z wybranymi zagrożeniami społecznymi oraz uzależnieniami, a także poczucia bezpieczeństwa,
- zaznajomienie się z poglądami i doświadczeniami sprzedawców na temat wybranych zjawisk, szczególnie związanych z problemem alkoholowym i nikotynowym oraz rozpoznanie praktyk sprzedażowych.

Istotnym aspektem problemu alkoholowego w gminie jest sięganie po tego rodzaju napoje przez osoby niepełnoletnie. 72% uczniów szkół gimnazjalnych wskazuje, że ich rówieśnicy spożywają alkohol, w przypadku klas młodszych odsetek tych odpowiedzi jest mniejszy i wynosi 24%. Uczniowie sięgają po alkohol przede wszystkim z potrzeby zaimponowania innym oraz kojarzą alkohol z dobrą zabawą i chęcią wyluzowania. Ponadto 17% deklaruje, że rodzice wiedzą o tym, że spożywają alkohol, niemniej jednak 21% ukrywa tego typu zachowanie. 18% również doświadczyło nieprzyjemnych konsekwencji związanych z konsumpcją alkoholu. Również jak w klasach starszych 5% dzieci deklaruje, że rodzice wiedzą, że spożywają alkohol. Poza tym 19% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 14% uczniów szkoły podstawowej błędnie klasyfikuje piwo jako rodzaj alkoholu, zaś 21% uczniów szkoły podstawowej oraz 16% uczniów szkoły gimnazjalnej uważa, że nie każdy może uzależnić się od alkoholu.

Rekomendacje:

- Zorganizowanie kampanii informacyjnej w celu uświadomienia jak alkohol negatywnie wpływa na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe lub plakatywne – dla dzieci i młodzieży szkolnej.
- Warsztaty dla uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjalnej: Analiza wyników badań wskazuje, że spożywanie alkoholu wzrasta wraz z wiekiem, dlatego wskazuje się warsztaty dla uczniów klas młodszych, które ukierunkowane będą na uświadamianie dzieciom zagrożenia oraz w przystępny sposób uświadomią im złożoność zjawiska. Pozwala to ćwiczyć umiejętność postrzegania świata, przez co uczy podejmować życiowe decyzje. Natomiast dla uczniów klas gimnazjalnych wskazuje się zajęcia poruszające ważny temat alkoholu oraz wchodzenie w dorosłość. Przedstawiony na warsztatach monolog polskiego nastolatka o dokonywaniu życiowych wyborów i selekcji właściwych wartości stanowi wstęp do rozważań na temat konsekwencji życiowych przedsięwzięć. Warsztaty powinny obalić myślenie, że alkohol rozluźnia oraz że piwo to nie alkohol.

10% dzieci oraz 33% młodzieży szkolnej potwierdza, że w gminie Krośnice są miejsca gdzie osoby niepełnoletnie mogą kupić alkohol, najczęściej zdobywają alkohol dzięki starszym kolegom lub proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup. Ponadto uczniowie szkoły gimnazjalnej najczęściej spożywają alkohol na imprezach, dyskotekach (51%) oraz na świeżym powietrzu (24%). Ankieterzy deklarują również, że piją alkohol podczas wycieczek szkolnych oraz w domu. Osoby niepełnoletnie w tych miejscach powinny znajdować się pod opieką rodziców, opiekunów lub nauczycieli. Dlatego tak bardzo ważne jest planowanie programów profilaktycznych obejmujących różne grupy społeczne, jak rodziców, nauczycieli czy sprzedawców.

Rekomendacje:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinna zwiększyć kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, by wyeliminować miejsca, gdzie młodzież może dokonać zakupu tego rodzaju napojów.
- Szkolenie dla sprzedawców: Omówienie „Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” – interpretacja przepisów.
- Szkolenie dla nauczycieli:
Propozycja szkolenia z najważniejszych umiejętności wychowawczych dla nauczycieli. Tematyka zajęć powinna być nakierowana na obszar konfliktów międzypokoleniowych i komunikację, a także budowanie autorytetu opiekuna lub sposobu na jego odzyskanie.
- Szkolenie dla rodziców:

Zajęcia dla rodziców powinny być nakierowane na wczesne diagnozowanie niepokojących sygnałów, w tym wytyczne do obserwowania i rozmów diagnozujących problem alkoholowy, także w praktyczny sposób zapoznanie rodziców z alkotestami i testami antynarkotykowymi. Powinny wskazać rzetelne źródła wsparcia i informacji w zasięgu ręki oraz uniwersalne i skuteczne zasady współpracy ze szkołą.

Spożywanie alkoholu według mieszkańców gminy stanowi dość poważne zagrożenie.

7% ocenia, że w ich otoczeniu są osoby, które po spożyciu alkoholu dopuszczają się jazdy samochodem i zdarza się to często oraz bardzo często.

Rekomendacje:

- Policja powinna prowadzić szeroko zakrojone akcje prewencyjne związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu. Badanie dorosłych mieszkańców wykazało, że 90% respondentów twierdzi, że sytuacje prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu pojawiają się na terenie gminy. Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednio niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej.

96% mieszkańców potwierdza, że słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Sprzedawcy nie przyznają się do sprzedaży alkoholu nieletnim, do tego typu sytuacji przyznaje się jeden ze sprzedawców, jednakże zdarzyło się to raz lub kilka razy. Większość sprzedawców pytało klienta o dowód osobisty, kiedy nie było pewności czy jest pełnoletni, tylko 4 sprzedawców robiło to wielokrotnie.

Rekomendacje:

- Program szkolenia dla właścicieli oraz personelu punktów sprzedaży alkoholu.
Przedstawienie zasad sprzedaży, uprawnień i obowiązków przedsiębiorców.

W otoczeniu 96% mieszkańców są osoby niepełnoletnie, które spożywają alkohol często oraz bardzo często (33%). Sami mieszkańcy deklarują, że najczęściej spożywają piwo. Około co trzeci mieszkaniec spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, zaś 14% pije alkohol kilka razy w tygodniu oraz codziennie. 4% mieszkańców gminy zgadza się, aby pracodawcy byli bardziej pobłażliwi dla osób przychodzących do pracy pod wpływem alkoholu, zaś 28% uważa, że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy, niż alkohol znajdujący się w wódce.

Rekomendacje:

- Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości i uwrażliwienia na szkodliwość alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje plakatowe - profilaktyka i przeciwdziałanie w środowisku lokalnym.

Jeśli chodzi o głos sprzedawców w kwestii sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, to wszyscy sprzedawcy uważają, że na terenie gminy dochodzi do takich sytuacji, jednak czasami lub rzadko. Sprzedawcy potwierdzają również, że zdarzyło im się, aby osoba nietrzeźwa próbowała zakupić alkohol w ich punkcie sprzedaży, a kilkakrotnie doszło do sprzedaży alkoholu takiej osobie przez badanych sprzedawców.

Rekomendacje:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinna zwiększyć kontrolę punktów sprzedaży alkoholu, by wyeliminować miejsca, gdzie osoby nietrzeźwe mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów.

Na terenie Gminy w 2016 roku rozpoczął działalność Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, świadczący usługi dla osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanii oraz ich rodzin. Punkt prowadzi działalność skierowaną do wszystkich mieszkańców Gminy Krośnice.

IV. Instytucje i organizacje współpracujące przy realizacji programu mające siedzibę na terenie gminy Krośnice:

- 1) szkoły i przedszkola,
- 2) CETS,
- 3) Ośrodek Pomocy Społecznej,

- 4) Świetlica Środowiskowa,
- 5) Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień (GKds.PiRPU),
- 6) Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna,
- 7) Kościoły,
- 8) Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- 9) Punkt konsultacyjno – informacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin.

V. Najważniejsze problemy do rozwiązania wynikające ze spożywania alkoholu i narkotyków na terenie Gminy Krośnice to:

- 1) nadużywanie alkoholu przez osoby dorosłe,
- 2) niski poziom świadomości zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu oraz używania środków odurzających i uzależniających przez dzieci i młodzież,
- 3) naruszanie przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zakazujących sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- 4) przemoc w stosunku do członków rodzin dokonywana pod wpływem alkoholu.

VI. Realizacja programu ma na celu:

- 1) zmniejszenie liczby pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, poprzez pomoc w dokonaniu samooceny własnego modelu picia i podniesienia stanu świadomości o zagrożeniach zdrowotnych i społecznych, jakie mogą pojawić się w związku z pićm szkodliwym i w niewłaściwych sytuacjach,
- 2) pogłębienie świadomości dzieci i młodzieży o szkodliwości i ryzyku związanym ze spożywaniem alkoholu i używaniem narkotyków,
- 3) przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- 4) zmniejszenie spożycia narkotyków w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
- 5) kontynuację działań w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową.

VII. Działania, które prowadzić mają do osiągnięcia celów w realizacji programu:

- 1) akcje edukacyjne umożliwiające dzieciom i młodzieży zdobycie i pogłębienie wiedzy z zakresu szkodliwości i ryzyka związanego ze spożywaniem alkoholu i narkotyków poprzez:
 - a) objęcie programem profilaktyki rodziców w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z uzależnień,
 - b) prelekcje i pogadanki z uczniami,
- 2) kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- 3) prowadzenie zajęć opiekuńczo- wychowawczych w Świetlicy Środowiskowej,
- 4) finansowanie wypoczynku oraz wycieczek (zielone szkoły, wycieczki) z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży wytypowanych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, członków GKds.PiRPU, członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub pedagogów szkolnych,
- 5) dofinansowanie programów profilaktycznych opracowanych przez szkoły, instytucje i organizacje pozarządowe,
- 6) dofinansowanie przedstawień, spektakli, warsztatów i wykładów o tematyce edukacyjno – profilaktycznej,
- 7) finansowanie nagród w różnego rodzaju konkursach, festynach dotyczących przeciwdziałania uzależnień,
- 8) organizowanie zajęć pozalekcyjnych sportowych i imprez sportowych,
- 9) promocja imprez bezalkoholowych i spędzanie wolnego czasu bez używek (imprezy sportowe, kulturalne, festyny rodzinne),

- 10) zakup wydawnictw, plakatów, ulotek oraz rozpowszechnianie ich na terenie gminy,
- 11) podnoszenie i doskonalenie kompetencji pełnomocnika ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członków GKds.PiRPU,
- 12) prowadzenie warsztatów zapobiegawczych nawrotom picia,
- 13) prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach,
- 14) wszelkie inne możliwe działania mające na celu zapobieganie problemowi alkoholowemu, narkotykowemu i przemocy w rodzinie.

VIII. Zasady wynagradzania członków GKds.PiRPU:

- 1) Za pracę w GKds.PiRPU jej członkowie otrzymywać będą wynagrodzenie wg następujących zasad:
 - 8% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla przewodniczącego GKds.PiRPU,
 - 8% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla sekretarza GKds.PiRPU,
 - 7% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla zastępcy przewodniczącego GKds.PiRPU,
 - 6% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla innych członków GKds.PiRPU.
- 2) Podstawą otrzymania wynagrodzenia jest udział w posiedzeniu GKds.PiRPU, potwierdzony własnoręcznym podpisem na liście obecności w dniu posiedzenia, zatwierdzonej przez Przewodniczącego GKds.PiRPU.
- 3) Wynagrodzenie wypłacane będzie nie częściej niż raz w miesiącu, przelewem na wskazane przez członków GKds.PiRPU konta bankowe.
- 4) W związku z podróżami służbowymi (szkolenia, konferencje) członkom GKds.PiRPU przysługuje dieta, zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach i w wysokościach określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 167).

IX. Źródła finansowania programu:

Środki finansowe na realizację programu są pozyskiwane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, wnoszonych przez przedsiębiorców na rachunek gminy i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Przewodniczący Rady Gminy Krośnice

Piotr Morawek